

Rhodoman's *Odyssey* – Between Admiration, Alienation and Appropriation

Text 1 Rhodoman, *Troica* (1604), ll. 1222–1223, 1699–1700

ἦν δ' ἐθέλης τὰ μεταξὺ καὶ εἰς κόρον ἄχρι δαῖναι,
Σμυρναίῳ ἀγάπαζε περίφρονα Μοῦσαν ἀοιδοῖν.
[...]
πάντα τὰδ' εὐφραδέως Σμυρνήϊος εἶπεν ἀοιδός.
τόνδε φίλει καὶ ἔλισσε φίλων Ἑλληνίδα Μοῦσαν.

Text 2 Rhodoman, *Dedication of Dion's Trojan Speech*, ll. 1–5, 26–29 (ed. Gärtner)

Χρήσιμα πολλὰ λέγει σεμνοῖς ἐπέεσσιν Ὅμηρος
πρὸς βίον ἀνθρώπων· ὁ γὰρ ἦν παιδεσσιν Ἀχαιῶν
ἰδμοσύνης ἄρχων πολυειδέος· ὡς δὲ ῥεέθροις
Ἰκεανὸς χθόνα πᾶσαν ἀειπληθέσσι διαίνει,
5 ὡς ὁ γ' ἔχει πάσης σοφίης ῥόον. [...]
αὐτὰρ ὁμως, τοῖός περ ἐών, πολύμυθος Ὅμηρος
ψεύδεα πολλὰ λέγει, ζωῆς δ' οὐ σύμφορα κοινῆς
πρήξει καὶ μελέταις· τίνα γάρ, τίνα λῆρον ὑφαίνει
ἀμφὶ θεῶν; ποίους τεύχει σφέας, αἴσχος ἀκοῦσαι;

Text 3 Letter by Rhodoman to Crusius (26 January 1583)

Τὴν εὐγνώμονα [...] καὶ σοφὴν παραίνεσίν σου τοῦ μὴ προσωποποιῆσαι τοὺς ἐθνικοὺς θεοὺς
tantum abest, ut moleste feram, ut tibi pro ea gratias agam habeamque amicissimas et
maturius ab amicis de hoc me admonitum fuisse vellem. Satis enim diu hic ethnicae
superstitionis mori indultum fuit. Sit tandem finis εἰδωλολατρευμάτων vel, si mitigare licet,
νεανειυμάτων, quae mihi ipsi tacito quodam sensu non nunc primum displicere coeperunt. Sed
autoritatis nesciocuius illecebra et variae delectationis persuasion et tyrannica assuefactionis
vi adhuc deceptus et ad retinendum illa impulsus fui.

Text 4 Rhodoman, *Poetic Epistle to Christophorus Frey*, ll. 22–24 (ed. Gärtner)

[...] αὐτὰρ Ὅμηρος
ὡς τὸ πάλαι καὶ νῦν διζήμενος ἄρτον ἀλάται.
οὐχὶ πανόλβιός ἐστιν, ὃς ἔλλαχε μοῖραν Ὀμήρου.

Text 5 Rhodoman, *Troica* (1604), ll. 503–510 (general description of Odysseus)

ἐκ δ' ἰθάκης μενέδουπον ἐπὶ στρατὸν ἦλθεν Ἀχαιῶν
ἠδυεπὴς πολύπειρος ἐπὶ κλοπος ἐσθλὸς Ὀδυσσεύς,

- 505 υἱὸς Λαέρτεω, Ἰθάκης κατὰ δῆμον ἀνάσσων.
 παντοίαις δ' ἀρετῆσιν ἐν Ἑλλήνεσσι κέκαστο,
 βουλὰς τ' ἐξάρχων ἀγαθὰς πόλεμόν τε κορύσσων.
 λαοῖς δ', οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ ὡς ἥπιος ἦεν,
 οὔτινά πω ῥέξας ἐξαΐσιον οὔτε τι εἰπῶν
- 510 ἐν δῆμῳ, ἧ τ' ἐστὶ δίκη θεῶν βασιλῆων.
*pergit et ex Ithaca populosa ad castra Pelasgum
 dulciloquus, fortis, catus atque peritus Ulysses,*
- 505 *civibus imperitans Ithacae Laertia proles.
 nemo illum praestet virtutibus inter Achivos.
 instructor pugnae, consulti haud futilis auctor.
 profuit hic populo, genitor ceu mitis et aequus.
 nec quemquam dictis aut factis laesit iniquis*
- 510 *e sibi commissis, quod dignum est principe munus.*

Text 6 Rhodoman, *Il.parv.Quint.* 5.35-40 (Odysseus' plea against Ajax)

- 35 αὐτὰρ ὁ φῆ μύθοις καὶ μήδεσι πολὺ γενέσθαι
 κρείσσων Αἰακίδαο καὶ οὐκ ἔργοισι χερείων.
 δείξατο δ', ὡς πινυτοῖσι λόγοις καὶ ἐπίφρονι βουλή
Ἀργείους ὀνίνησι πολὺ πλέον ἢ χερὸς ἀλκῆ
 κείνος, εὐφροσύνη τε μεμιγμένον ἔλλαχε κάρτος.
- 40 Πηλείδην δ' αὐτὸς δηῖων ἐρρύσαθ' ὁμοκλήης.
- 35 *hic se consiliis multum verbisque disertis
 Aeacida praestare nec armis esse minorem,
 imo ait eloquio sese monitisque Pelasgis
 plus prodesse, manus quam prosit viribus ille,
 quod sibi coniunctum cum robore mentis acumen.*
- 40 *se quoque Pelidae rapuisse ex hoste cadaver.*

Text 7 Rhodoman, *Il.parv.Quint.* 5.62–64 (Odysseus' comment on Ajax' suicide)

αὐτὸς δ' οἰκτρὸν ἔφαινεν ἐπ' ἀνέρι πένθος Ὀδυσσεὺς
 αἴσαν μεμφόμενός τιν' ἀπηνέα καὶ χόλον ἀνδρός,
οὗ κρατέειν θέμις ἐστὶ καὶ ἄλγεσι μέτρα τίθεσθαι.
*ipse nec expertem luctus se ostendit Ulysses:
 „Culpa“, ait, „haec fati est et, cui se tradidit, ira
 < >“*

Text 8 Rhodoman, *Il.parv.Quint.* 4.51–53 (Odysseus cannot take part in Achilles' funeral games)

λείπετο δ' αὖ βασιλεὺς Ἰθακήσιος οἷος ἀέθλων,
 οὐνεκεν ἔλκος ἔτειρεν, ὅτ' ἀμφ' Ἀχιλλῆος ἐτύφθη.
ᾧ τάχα φέρτερον ἄλλο θεὸς τεκμήρατ' ἄεθλον.
*solus erat ludi, solus quoque muneris expers
 rex Ithacae, tardat vulnus, quod cepit Achillem
 defendens: meliora viro sed praemia restant.*

Text 9 Rhodoman, *Troica* (1604), ll. 1675–1700 (summary of the *Odyssey*)

- 1675 πάντων δ' ὕστατος ἦλθεν ἐπ' ἔσχαρεῶνα καὶ ἦθη
πατρὸς ἐοῦ νόστοιο μεταχρονίιο τετευχῶς
υἱὸς Λαέρταο, καὶ οὐ κρατερῶν τις Ἀχαιῶν
τόσσον ἐπὶ χρόνον ἔσκεν ἀνόστιμος ἠδὲ πλανήτης
τόσσω τ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω
1680 τόσσα τ' ἄπωθε μόγησε καὶ οἴκοθι τλήμονι θυμῷ
ὡς Ὀδυσσεὺς δέκα πάντας ἐλισσομένους ἐνιαυτοὺς
ξεῖνος ἐὼν καὶ ἄνοστος ἐν ἄλλοδαποῖς μερόπεσσι,
ὡς πέσε Τρώϊον ἄστρῳ, μεσηγὺ δὲ μυρί' ἀνατλάς
ἦλθεν ἐεικοστῷ περ ἔτει πατρῷον οὔδας.
1685 τοῦ δὲ σαφῶς ἐνέπει πολυκηδέα νόστον Ὀμηρος,
ὡς Κικόνων χάρμη πειρήσατο, Λωτοφάγων τε
μειλιχίην ἐδάη, Κυκλώπων τ' ἔκφυγεν ὕβριν,
Ἴπποτάδην τ' ἀφίκανε καὶ οὐκ ἀπονήσατ' ἀητέων,
Λαιστρυγῶν θ' οἱ ὄλεσσε μιῆς δίχα νῆας ἀπάσας,
1690 εἰς δὲ σύας Κίρκην τράπεν ἀρχοῦ νόσφιν ἐταίρους,
ἴκετο δ' εἰς Αἴδου καὶ ἐσέδρακεν ἔθνεα νεκρῶν,
καὶ φύγε Σειρήνας καὶ Σκύλλην ἠδὲ Χάρυβδιν,
Ἥελίου τε βόας κλέψαν καὶ τίσσαν ἐταῖροι,
κῦμα δὲ μιν φέρε μοῦνον ἐς ἱρὸν δῶμα Καλυψοῦς,
1695 ἐπτὰ δ' ἔτη τελέσας γυμνὸς Φαίηκας ἴκανεν,
οἳ μιν ὁμοῦ πολλοῖς κτεάνοις οἴκονδε κόμιζον,
πτωχῷ δ' εἰδόμενος μετέβη δόμον, ὁψὲ δ' ἀναιδεῖς
Πηνελόπης μνηστῆρας ὁμῶς υἱῆι δαΐξεν·
πάντα τάδ' εὐφραδέως Σμυρνῆϊος εἶπεν ἀοιδός.
1700 τόνδε φίλει καὶ ἔλισσε φιλῶν Ἑλληνίδα Μοῦσαν.

- 1675 *postremus repetit patrios cum laude Penates*
(distulerat reditum mora cui tardissima) mitis
Laërtae proles, inter quia nullus Achivos
tot miser erravit reditumque optavit ad annos
totque hominum mentes liquide cognovit et urbes,
1680 *tot tulit aerumnas, forti quot pectore Ulysses*
hinc foris, inde domi. bis quinos namque per annos
hospes erat vagus et multis in gentibus exsul,
postquam Troia ruit: tum mille incommoda passus
in patriam rediit, vicesimus ivit ut annus.
1685 *anxificum cuius reditum decantat Homerus:*
conflictu expertus Ciconas, cognoscit amicos
Lotophagum mores, Cyclopumque effugit iras.
consulit Hippotaden, ventorum haud munere gaudet.
Laestrygon perdit classem, ratis effugit una.
1690 *in porcos vertit socios Circe, integer est dux.*
hinc venit ad Ditis functorumque agmina vidit.
Syrenas cautus fugit et Scyllam atque Charybdin,
Solis furantur comites pecora atque repensant.
aequorea hinc solus defertur ad antra Calypsus.
1695 *septemque hic actis Phaeacida devenit annis,*
in patriam referunt qui ipsum cum munere lauto.

*mendicique habitu subit aulam. deinde protervos
Penelopes pater ipse procos natusque trucidant.
Smyrnaeus cuncta haec vates canit ore disertio.*
1700 *Graiam quisquis amas Musam, hunc ama et imbibere totum.*

Text 10 *Odyssey and Arion*

Odyssey 22.35–40

ὦ κύνες, οὐ μ' ἔτι φάσκεθ' ὑπότροπον οἴκαδ' ἰκέσθαι

δήμου ἀπὸ Τρώων, ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον,
δμωῆσιν τε γυναίξιν παρευνάζεσθε βιαίως,
αὐτοῦ τε ζώντος ὑπεμνάσθε γυναῖκα,
οὔτε θεοῦς δείσαντες, οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
οὔτε τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν ἔσεσθαι·
νῦν ὑμῖν καὶ πᾶσιν ὀλέθρου πείρατ' ἐφήπται.

Arion 1211–1215

ὦ κύνες, οὐ μ' ἔτι φάσκεθ' ὑπότροπον ἐνθάδ'
[ἰκέσθαι]

ἐκ πελάγευς ῥοθίων, ὅθι μοι κατεκείρατε χρυσὸν

αὐτῷ τε ζώντος ἀφείλατε νήριτον ὄλβον
οὔτε θεοῦς δείσαντες, οἳ εὖ σκοπέουσιν ἅπαντα,
οὔτε τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν τρομέοντες ὀπίσσω.
νῦν δ' ὑμέας τάχα πάντας ἐοικώς δέξετ' ὀλεθρῶς.

Text 11 Letter by Rhodoman to an anonymous doctor of laws (6 October 1603)

Iam propter studium et amorem Graecae Poëseos locum mihi propinquiorem exoptas. Ideoque exemplo Ulyssis Homerici me invitas ac velut innoxia quaedam Siren allectas. [...]

De altero, quod amorem patriae attinet, hoc tibi repono me nulli nec Ulyssi ipsi concedere. Quod exemplo interim probabo utcunque, dum magis confirmem. Cum Stralsundam Jena migraturus in Ericetum Bitterfeldicum evectus essem, ubi mons Bructerorum tanquam nubes quaedam se procul ostentabat: plus vicies ad illum respectabam nec absque suspiriis. Ob quid, rogitas: ob patriae chariss(imae) vicinitatem. Quanto desideratiorem patriam ipsam mihi esse putas? Fumi ille contuitum optabat; ego

ἰέμενος κύκνειον ὑπὸ ξυλόχοισι λιγαίνειν
πατρίδος ἧς θανέειν ἱμείρομαι.

Text 12 Philipp Melanchthon, *Praefatio ad Homerum* (CR XI 409)

Homerus de religione, de Diis immortalibus, ea quae tum usitata fuerunt, ipse quoque secutus est, nec illis quidem temporibus et apud illas gentes alia fuit religionis forma, quam qualem Homerus describit. Utrum ea vera an falsa, non hic disputo.